

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY**

UL. Długa 47, 85-034 Bydgoszcz
tel. (052) 345-56-44, Fax (052) 345-56-17
e-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 4 czerwca 2009r.

Znak: RBG-411-08/07/PA

DECYZJA NR-7/2009

I. Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2007 r. nr 134, poz. 939),

po uprawdopodobnieniu w toku postępowania antymonopolowego stosowania przez Gminę Miasta Olsztyn praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania usług wywozu i składowania odpadów komunalnych z terenu Miasta Olsztyn, poprzez narzucanie przedsiębiorcom funkcjonującym na rynku świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obowiązku ich przekazywania do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie, jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania, co może świadczyć o naruszeniu art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i pkt 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

oraz po przyjęciu przez Gminę Miasta Olsztyn zobowiązania do zmiany § 17 ust 1 uchwały Nr LVIII/773/06 Rady Miasta Olsztyn z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn, w terminie 6 miesięcy w następujący sposób „Odpady komunalne, wielkogabarytowe, budowlane odbierane od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione podlegają unieszkodliwianiu na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami opracowanym dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego lub będą przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi sp. z o.o. przy ul. Lubelskiej 43 D.”

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Gminę Miasta Olsztyn obowiązek wykonania tego zobowiązania do dnia 30 listopada 2009 r.

II. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2007 r. nr 134, poz. 939),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Gminę Miasta Olsztyn obowiązek złożenia do dnia 10 grudnia 2009 r. sprawozdania o realizacji przyjętego zobowiązania.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 19 kwietnia 2007 r. zawiadamiający Amest Kętrzyn Sp. z o.o. w Kętrzynie wystąpił do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Bydgoszczy z zawiadomieniem o stosowaniu przez Gminę Miasta Olsztyn (dalej również: Uczestnik) i Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie (dalej również: ZGOK, ZGOK Sp. z o.o.) praktyk ograniczających konkurencję, polegających na narzuceniu przedsiębiorcom działającym na rynku zbierania i transportu odpadów komunalnych z terenu Miasta Olsztyn obowiązku ich przekazywania wyłącznie na składowisko w Łęgajnach, a po jego zamknięciu, do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie, co ogranicza konkurencję na rynku odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Podobne zgłoszenie Prezes UOKiK otrzymał ze strony Stowarzyszenia Zacisze w Olsztynie, którego Prezes Pan Krzysztof Kacprzycki zakwestionował stworzenie Zakładowi Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie pozycji monopolistycznej w odbiorze wszelkich odpadów komunalnych z terenu Miasta Olsztyn, co w jego ocenie mogło wpłynąć na wzrost opłat uiszczanych przez mieszkańców i obniżenie standardu ich obsługi.

W toku postępowań wyjaśniających prowadzonych w związku z otrzymaniem ww. zawiadomień, Prezes UOKiK otrzymał od przedsiębiorców prowadzących na terenie Olsztyna zbiórkę odpadów komunalnych informacje wskazujące, iż został im narzucony obowiązek korzystania z pośrednictwa ZGOK Sp. z o.o. w przekazywaniu odpadów, co wywołało znaczne zwiększenie kosztów świadczonych przez nich usług (np. z 80,00 zł netto/tonę do 186,49 zł netto/tonę), które to koszty przełożyły się na podwyższenie opłat uiszczanych przez właścicieli nieruchomości za wywóz odpadów. Co więcej, zwiększenie tych kosztów w ocenie części z przedsiębiorców, o których mowa, wynika nie tyle ze zwiększenia odległości od Olsztyna do składowiska w Mławie, lecz raczej z wysokich kosztów samej przesyłki odpadów do ZGOK Sp. z o.o.

Mając na uwadze powyższe, Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem stosowania przez Gminę Miasta Olsztyn praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania usług wywozu i składowania odpadów komunalnych z terenu Miasta Olsztyn, poprzez narzucanie przedsiębiorcom funkcjonującym na rynku świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obowiązku ich przekazywania do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie, jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania, co może świadczyć o naruszeniu art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i pkt 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2008 r. Prezes UOKiK włączył do akt postępowania antymonopolowego o sygn. RBG-411-01/07/PA informacje i dokumenty uzyskane w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. RBG-400-13/07/AB.

Stanowisko strony:

Gmina Miasta Olsztyn pismem z dnia 11 maja 2009 r. wniosła o zobowiązanie jej w drodze decyzji do zmiany § 17 ust 1 Uchwały Nr LVIII/773/06 Rady Miasta Olsztyn z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn, w terminie 6 miesięcy, od dnia wydania decyzji o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, w następujący sposób: Odpady komunalne, wielkogabarytowe, budowlane odbierane od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione podlegają unieszkodliwianiu na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami opracowanym dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego lub będą przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi sp. z o.o. przy ul. Lubelskiej 43 D.

Gmina Miasta Olsztyn argumentowała, że w jej ocenie nie rozstrzygnięty pozostaje problem dopuszczalnej możliwości regulacji poprzez przepisy publiczne rynków organizowania usług wywozu oraz składowania odpadów komunalnych. W ocenie strony przepisy dają gminom możliwość tworzenia systemów unieszkodliwiania odpadów oraz organizowania wymienionych wyżej rynków. Gmina Miasta Olsztyn zaznaczyła ponadto, że nie występuje na rynku organizowania wywozu jako przedsiębiorca bezpośrednio konkurujący z innymi podmiotami, a kompetencję do organizowania rynków dają gminie ustawy. Jednak Gmina Miasta Olsztyn wychodzi z przedłożoną w petitum propozycją. Sześciomiesięczny okres dostosowania zmiany uchwały do wymagań stawianych przez ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów, wynika z konieczności współdziałania w tym zakresie wszystkich organów Gminy Olsztyn zarówno Prezydenta jak i Rady Miasta Olsztyn, a także procedurą zmian prawa miejscowego jakim jest Uchwała Rady Gminy. Mając powyższe na względzie uzasadniony jako minimalny czas wykonania swojego zobowiązania okres co najmniej 6 miesięcy.

W toku niniejszego postępowania Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Zgodnie z aktualnie obowiązującym Planem Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinny stać się Zakłady Zagospodarowania Odpadów (ZZO) o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego minimum przez 150 tys. mieszkańców. W województwie wyodrębniono 8 Rejonów gospodarowania odpadami, w tym Rejon C ZZO Olsztyn obejmujący:

1. Gminę Miasta Olsztyn 168 780
2. gminy z powiatu olsztyńskiego (Dobre Miasto, Dywity, Gietrzwałd, Purda, Stawiguda, Świątki): 47 304

Zaznaczono ponadto, że docelowy Rejon C składać się ma z obecnych 3 Rejonów Gospodarki Odpadami, tj.: Rejonu N, Rejonu C, Rejonu S-E. Stosownie do zapisów Planu Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 wszystkie gminy należące do tych 3 RGO wyraziły wolę budowania wspólnego systemu gospodarki odpadami i liczą na pozyskanie środków w ramach zadania zgłoszonego do Funduszu Spójności przez

Gminę Miasta Olsztyn. Zatem, przyjęty podział w Planie należy traktować jako doraźny, do momentu opracowania i wdrożenia podstaw funkcjonowania systemu gospodarki odpadami dla 40 samorządów w ramach przedsięwzięcia zgłoszonego do Funduszu Spójności.

Prezes UOKiK ustalił, że jednocześnie określono miejsca unieszkodliwiania zmieszanych odpadów komunalnych na okres do wybudowania zakładów regionalnych zagospodarowania odpadów. Dla Rejonu C wyznaczono następujące miejsca unieszkodliwiania: Mława; Sękity, gm. Bisztynek; Rudno, gm. Ostróda; Polska Wieś, gm. Mrągowo; Linowo, gm. Szczytno.

Zgodnie z planem gospodarki odpadami dla m. Olsztyna na lata 2004-2007 z perspektywą do 2010, przyjętym uchwałą Rady Miasta Olsztyn nr XX/227/03 z dnia 17 grudnia 2003 r., zmienionego uchwałą Rady Miasta Olsztyn nr LVII/761/06 z dnia 22 lutego 2006 r. składowisko odpadów komunalnych w Łęgajnach, przyjmujące odpady z terenu Olsztyna oraz z gmin Barczewo, Purda, Stawiguda należy do instalacji, na których prowadzenie wymagane jest uzyskanie w terminie do 30 kwietnia 2007 roku pozwolenia zintegrowanego. Wobec powyższego organ ochrony środowiska określi w drodze decyzji sposób dostosowania składowiska odpadów do wymogów przepisów o odpadach, a w szczególności wykonanie niezbędnego, brakującego wyposażenia składowiska koniecznego do jego prawidłowego funkcjonowania oraz termin zamykania i rekultywacji. Do czasu zakończenia budowy i oddania do użytkowania nowego Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów, odpady z terenu miasta Olsztyn i okolicznych gmin będą trafiały na składowisko zarządzane przez ZGOK lub inne wskazane przez ZGOK składowisko.

Zgodnie z §17 ust. 1 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn, przyjętego uchwałą Nr LVIII/773/06 Rady Miasta Olsztyn z dnia 29 marca 2006 r. odpady komunalne, wielkogabarytowe, budowlane odbierane od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione podlegają unieszkodliwieniu na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne we wsi Łęgajny, na terenie Gminy Barczewo, do czasu jego funkcjonowania. Po zamknięciu składowiska w Łęgajnach odpady przez podmioty uprawnione będą przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. przy ul. Lubelskiej 43 D do czasu uruchomienia Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla Miasta Olsztyna.

Zarządzenie nr 119 Prezydenta Miasta Olsztyna z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych nie przewiduje żadnych wymagań od przedsiębiorcy ubiegającego się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości dotyczących miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

W latach 2006-2007 zezwolenie Prezydenta Miasta Olsztyn na prowadzenie działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Olsztyn posiadali następujący przedsiębiorcy:

1. Spółdzielnia Mieszkaniowa Pojezierze w Olsztynie,
2. Zenon Jastrzębski, Dariusz Jastrzębski Zakład Usług transportowych i Komunalnych w Różnowie,

3. Małgorzata Jaroszuk, Albin Jońca Przedsiębiorstwo Utrzymania Czystości s.c. w Dywitach,
4. BGS Transport i Utylizacja s.c. w Olsztynie,
5. Kontenerowy Wywóz Odpadów Mirosław Marszelewski w Olsztynie,
6. PGM Sp. z o.o. w Olsztynie,
7. Dawid Górtowski Zakład Wywozu nieczystości Płynnych i Stałych w Wołownie.

Wyżej wymienieni przedsiębiorcy otrzymali zezwolenia na świadczenie ww. usług, które ustalały miejsce odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych poprzez bezpośrednie odwołanie do § 17 Uchwały nr LVII/773/06 Rady Miasta Olsztyn z dnia 29 marca w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn.

Składowisko w Łęgajnach zostało zamknięte w dniu 30 kwietnia 2007 r. Z dniem 1 maja 2007 r. wprowadzono nową stawkę za odbiór odpadów komunalnych na stacji transferowej zarządzanej przez Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie (dalej: ZGOK Sp. z o.o.), która w porównaniu z obowiązującą na składowisku w Łęgajnach wzrosła o ponad 100%. Na przykład, z dotychczasowej 90,95 zł/tonę odpadów do 199,56 zł/tona (w przypadku Kontenerowy Wywóz Odpadów Mirosław Marszelewski w Olsztynie) lub 80,00 zł/tonę odpadów (netto bez VAT) do 186,49 zł/tona (netto bez VAT) – w przypadku Spółdzielni Mieszkaniowej Pojezierze w Olsztynie. Jednocześnie uchwałą Rady Miasta Olsztyn Nr IX/72/07 z dnia 18 kwietnia 2007 r. zmienioną uchwałą Rady Miasta Olsztyn Nr XI/121/07 z dnia 30 maja 2007 r. ustalono górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania zgromadzonych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych w sposób następujący:

- a) za odbieranie odpadów komunalnych zbieranych w sposób nieselektywny 15 zł brutto od jednej osoby zamieszkującej nieruchomość za miesiąc,
- b) za odbieranie odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny 9,80 zł brutto od jednej osoby zamieszkującej nieruchomość za miesiąc.

W konsekwencji przedsiębiorcy działający na rynku odbioru wprowadzili podwyżki opłaty za odbiór rekompensując wyższe koszty związane z składowaniem i odzyskiem, na przykład:

- a) Spółdzielnia Mieszkaniowa Pojezierze w Olsztynie z kwoty 3,90 zł/mieszkańca miesięcznie do kwoty 8,70 zł/mieszkańca miesięcznie;
- b) Kontenerowy Wywóz Odpadów Mirosław Marszelewski z kwoty 5,50 zł/mieszkańca miesięcznie do kwoty 9,80 zł/mieszkańca miesięcznie

Ww. przedsiębiorcy wskazali, że w przypadku braku narzucanego pośrednictwa Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie, jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania mieliby możliwość przekazywania odpadów komunalnych na następujące składowiska:

Morağ,

Rudno gm. Ostróda,

Mażany k. Kętrzyna,

Linowo.

Jednocześnie przedsiębiorcy wskazali, że uwolnienie rynku przełożyłoby się na obniżenie płaconych przez właścicieli posesji kwot.

Prezes Urzędu zważył co następuje:

I. Interes publiczny

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów należy do dziedziny prawa publicznego, a prawo to ma na celu ochronę interesu ogólnospołecznego. Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 tej ustawy, określa ona warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowane w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. W toku postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes UOKiK jest tym samym rzecznikiem interesu publicznego. Wynika to również z jego zadań w strukturze administracji publicznej – m.in. z art. 7 k.p.a. Decyzja administracyjna może bowiem dotyczyć nie tylko stron, lecz jej skutki mogą rozciągać się także na inne osoby – osoby fizyczne, jednostki organizacyjne.¹ W rozstrzyganych przez Prezesa UOKiK postępowaniach zasadnym jest zatem ustalenie, czy nastąpiło naruszenie interesu publicznoprawnego.

W niniejszej sprawie Gmina Miasta Olsztyn narzuciło przedsiębiorcom funkcjonującym na rynku odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obowiązek ich przekazywania do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie, jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania. Działania Miasta Olsztyn mogą prowadzić do ograniczenia powstania i rozwoju konkurencji na rynku odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz negatywnie wpływać na sytuację konkurencyjną przedsiębiorców prowadzących działalność w tym zakresie. Skutki działania Uczestnika mogą dotknąć każdego przedsiębiorcę, który już zajmuje się odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, jak również każdego przedsiębiorcę, który w przyszłości będzie chciał rozpocząć działalność na tym rynku i będzie pozbawiony możliwości wyboru miejsca składowania odpadów. Kwestionowane zachowanie Miasta Olsztyn ma również pośrednio wpływ na konsumentów korzystających z usług odbioru odpadów komunalnych, albowiem poprzez nieproporcjonalne ograniczenie przedsiębiorców w możliwości wyboru składowiska odpadów oddziałuje negatywnie na jakość usług i ich cenę.

W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznego.

II. Strona postępowania

Postępowanie antymonopolowe, podobnie jak każde inne postępowanie administracyjne, toczy się z udziałem podmiotów mających przymiot strony. Przy pomocy norm prawa antymonopolowego realizowana jest ochrona uczestników rynku przed antykonkurencyjnymi praktykami ze strony innych przedsiębiorców. Przepisy określające zakaz stosowania praktyk ograniczających konkurencję, zawarte w art. 6 i 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stosuje się zatem jedynie do przedsiębiorców i ich związków.

Zgodnie z rozszerzoną definicją przedsiębiorcy, zawartą w art. 4 pkt 1 a ustawy

¹ B. Adamiak, J. Borkowski: Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 1996, s. 57.

o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorcą jest nie tylko przedsiębiorca w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, ale także osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizująca lub świadcząca usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.²

Gmina Miasta Olsztyn jest jednostką samorządu terytorialnego posiadającą osobowość prawną zgodnie z art. 165 ust. 1 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2001, Nr 142, poz. 1591 ze zm.).

W świetle ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Gmina Miasta Olsztyn prowadzi działalność organizacyjną na rynku utrzymania porządku i czystości obejmującego teren tej gminy, zatem należy ją uznać za przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

III. Rynek właściwy

Zgodnie z art. 4 ust. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i kosztów transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Rynek właściwy należy zatem określić w ujęciu produktowym oraz geograficznym.

Rozważając kwestię rynku właściwego w aspekcie produktowym zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2001, Nr 142, poz. 1591 ze zm.) zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują m.in. sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2005, Nr 236, poz. 2008 ze zm.). Zgodnie z art. 7 ww. ustawy Prezydent Miasta Olsztyn nie tylko wydaje zezwolenia na świadczenie usług odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, ale także określa wymagania, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia. Podkreślenia wymaga także fakt, że gmina na podstawie art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007, Nr 39, poz. 251 ze zm.) przyjmuje plan gospodarki odpadami na szczeblu gminnym. Wykonywanie ww. zadań można określić mianem organizowania usług odbierania i składowania odpadów komunalnych.

Rynek właściwy w ujęciu produktowym należy w niniejszej sprawie określić jako rynek organizowania usług odbierania i składowania odpadów komunalnych. Warunki świadczenia przez przedsiębiorców usług odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy są określone przez udzielane przez Prezydenta Miasta Olsztyn zezwolenia zgodnie z postanowieniami przewidzianymi odpowiednimi zarządzeniami Prezydenta i uchwałami Rady Miasta.

² Por. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. akt XVII AmA 119/05

Rynek geograficzny w niniejszej sprawie został określony jako obszar Miasta Olsztyn. Zakres geograficzny rynku właściwego w niniejszej sprawie zdeterminowany jest obowiązującymi przepisami, które przyznają gminie wyłączność na organizowanie usług odbierania i składowania odpadów komunalnych. Tym samym konkurencja we wspomnianym zakresie odbywa się na zasadach wyznaczonych przez gminę, które mogą być (i w niniejszym przypadku są) odmienne od warunków panujących w innych gminach.

W bezpośrednim związku z rynkiem działalności organizacyjnej podejmowanej dla utrzymania porządku i czystości obejmującym teren Miasta Olsztyn pozostaje rynek świadczenia usług w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. gdyż wykonywanie tego rodzaju usług jest uzależnione od uzyskania ww. zezwolenia.

W niniejszej sprawie monopol prawny Miasta Olsztyn na rynku organizowania usług odbierania i składowania odpadów komunalnych obejmującym teren gminy wywiera bezpośredni wpływ na rynek współzależny – rynek świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy, mogąc tym samym powodować zachwianie konkurencji na tym rynku.

IV. Pozycja Gminy Olsztyn na rynku właściwym

Możliwość stwierdzenia naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję, polegających na nadużywaniu pozycji dominującej, uzależniona jest od uprzedniego stwierdzenia, że przedsiębiorca posiada na zidentyfikowanym w sprawie rynku właściwym pozycję dominującą.

Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym poprzez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów, przy czym domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40%.

Gmina Miasta Olsztyn posiada nie tylko pozycję dominującą, ale z uwagi na przyznane jej kompetencje należy ją uznać za podmiot posiadający monopol na rynku organizowania usług odbierania i składowania odpadów komunalnych obejmującym teren gminy. Na powyższe wskazuje również orzecznictwo Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

„[...]Prezydent Miasta jest monopolistą prawnym. Posiada bowiem prerogatywy do tego, by wydawać akty prawne, którymi kształtuje lokalny rynek usług. Można więc zakwalifikować go do grona podmiotów posiadających pozycję dominującą na rynku lokalnym.”³

„Gmina posiada monopol w zakresie działalności organizacyjnej podejmowanej dla utrzymania porządku i czystości na jej terytorium [...]”⁴

³ Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 12 grudnia 2006 r., sygn. akt XVII AmA 19/06

⁴ Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 30 czerwca 2005 r., sygn. akt XVII AmA 24/04

V. Uprawdopodobnienie nadużywania przez Gminę Miasta Olsztyn pozycji dominującej

Prezes UOKiK zarzucił Gminie Miasta Olsztyn nadużywanie pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania usług wywozu i składowania odpadów komunalnych z terenu Miasta Olsztyn, poprzez narzucanie przedsiębiorcom funkcjonującym na rynku świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obowiązku ich przekazywania do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie, jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Obowiązek przekazywania odpadów komunalnych do ZGOK Sp. z o.o. jest pochodną przyjęcia przez Radę Miasta Olsztyna uchwały Nr LVIII/773/06 z dnia 29 marca 2006 r., która w §17 ust. 1 zawiera postanowienie o treści: „Odpady komunalne, wielkogabarytowe, budowlane odbierane od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione podlegają unieszkodliwieniu na składowisku odpadów (...) we wsi Łęgajny (...). Po zamknięciu składowiska w Łęgajnach odpady przez podmioty uprawnione będą przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. przy ul. Lubelskiej 43 D do czasu uruchomienia Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla Miasta Olsztyna.”, oraz wydawanych na jej podstawie przez Prezydenta Miasta Olsztyna zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, zawierających zapis odsyłający bezpośrednio do treści ww. uchwały.

Istotą tego zarzutu jest pozbawienie przedsiębiorców świadczących lub zamierzających świadczyć usługi odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości możliwości swobodnego wyboru miejsca składowania lub odzysku odpadów i wymuszanie na nich korzystania wyłącznie z pośrednictwa ZGOK Sp. z o.o. jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania, pomimo że takie działanie nie znajduje podstaw w obowiązujących przepisach. Tym samym bezprawnie tworzona jest bariera dla powstania i rozwoju konkurencji na rynku świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz na rynku odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 i ust. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce świadczenia usług wydaje zezwolenia na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa także i podaje do publicznej wiadomości wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, uwzględniając:

- opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań,
- w przypadku zezwolenia na odbieranie odpadów od właścicieli nieruchomości – również miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, do których odpady mają być przekazywane (art. 7 ust. 3a ww. ustawy).

Na podstawie art. 7 ust. 7 ww. ustawy zostało wydane rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia (Dz.U. 2005 r. Nr 5, poz. 33, zwane dalej „rozporządzeniem Ministra Środowiska”). Wymagania te zgodnie z § 2 ust. 1 powinny obejmować:

- 1) opis wyposażenia technicznego, uwzględniający wymagania dotyczące pojazdów, pojemników lub worków oraz bazy transportowej,
- 2) zabiegi sanitarne i porządkowe związane ze świadczonymi usługami,
- 3) miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Wymagania te powinny zostać określone „w sposób precyzyjny, zrozumiały, niedyskryminujący, nieograniczający konkurencji oraz nieutrudniający dostępu do rynku przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości”⁵. Przedmiotowe wymagania powinny obowiązkowo zawierać informacje dotyczące opisu wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadania, a także wskazywać miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, do których odpady mają być przekazywane.⁶ Jednocześnie ustawodawca zastrzegł w art. 9 ust. 1a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, że zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości powinno określać m. in. miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (formułującym tzw. zasadę bliskości) i wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Jakkolwiek Prezydent Miasta Olsztyn nie nałożył w zarządzenie nr 119 z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych żadnych wymagań od przedsiębiorcy ubiegającego się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości dotyczących miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, to przedmiotowe wymagania znalazły się w Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn, przyjętym uchwałą Nr LVIII/773/06 Rady Miasta Olsztyn z dnia 29 marca 2006 r., ograniczając konkurencję na rynku świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości. Zdaniem Prezesa Urzędu, Gmina Miasta Olsztyn nie powinno przypisywać sobie prawa do wskazania pośrednictwa ZGOK Sp. z o.o. jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania.

Podstawy prawnej do tego typu działań nie stanowią obowiązujące przepisy prawa, w tym rozporządzenie Ministra Środowiska, w którym jak już wcześniej wskazano postanowiono, że określenie tych wymagań powinno zostać dokonane w sposób niedyskryminujący, nie ograniczający konkurencji oraz nieutrudniający dostępu do rynku przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Podstawy wprowadzenia takich ograniczeń nie stanowi także wojewódzki plan gospodarki odpadami. Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 przewiduje na okres do wybudowania zakładów regionalnych zagospodarowania odpadów dla Miasta Olsztyn następujące miejsca unieszkodliwiania zmieszanych odpadów komunalnych: Mława; Sękity, gm. Bisztynek; Rudno, gm. Ostróda; Polska Wieś, gm. Mrągowo; Linowo, gm. Szczytno.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2010 nie stanowił podstawy do wprowadzenia przez Gminę Miasta Olsztyn § 17 ust. 1 Regulaminu utrzymania czystości

⁵ § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia Ministra Środowiska

⁶ por. Komentarz do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, pod red. P. Chmielnickiego, Warszawa 2007, s. 243.

i porządku na terenie Gminy Olsztyn zgodnie, z którym odpady komunalne, wielkogabarytowe, budowlane odbierane od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione podlegają unieszkodliwieniu na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne we wsi Łęgajny, na terenie Gminy Barczewo, do czasu jego funkcjonowania. Po zamknięciu składowiska w Łęgajnach odpady przez podmioty uprawnione będą przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. przy ul. Lubelskiej 43 D do czasu uruchomienia Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla Miasta Olsztyna.

Plan gospodarki odpadami dla m. Olsztyna na lata 2004-2007 z perspektywą do 2010, stwierdza natomiast, że składowisko odpadów komunalnych w Łęgajnach, przyjmujące odpady z terenu Olsztyna oraz z gmin Barczewo, Purda, Stawiguda należy do instalacji, na których prowadzenie wymagane jest uzyskanie w terminie do 30 kwietnia 2007 roku pozwolenia zintegrowanego. Wobec powyższego organ ochrony środowiska określi w drodze decyzji sposób dostosowania składowiska odpadów do wymogów przepisów o odpadach, a w szczególności wykonanie niezbędnego, brakującego wyposażenia składowiska koniecznego do jego prawidłowego funkcjonowania oraz termin zamykania i rekultywacji. Do czasu zakończenia budowy i oddania do użytkowania nowego Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów, odpady z terenu miasta Olsztyn i okolicznych gmin będą trafiały na składowisko zarządzane przez ZGOK lub inne wskazane przez ZGOK składowisko. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że w przedmiotowej sprawie gminny plan gospodarki odpadami jest niezgodny z ustaleniami wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Ponadto, powyższy plan, w ocenie Prezesa UOKiK, zawiera jedynie opis stanu faktycznego gospodarowania odpadami na terenie Miasta Olsztyn i nie stanowi podstawy wprowadzenia wymogu korzystania z pośrednictwa ZGOK Sp. z o.o.

Działanie Miasta Olsztyn nie znajduje uzasadnienia w tzw. zasadzie bliskości. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn. Dz.U.2007, Nr 39, poz. 251 ze zm.) odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstania. Odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania, powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. 2008, Nr 25, poz. 150), przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione. Zgodnie z art. 9 ust. 3 ww. ustawy niesegregowane odpady komunalne, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz komunalne osady ściekowe powinny być poddane odzyskowi lub unieszkodliwianiu na obszarze tego województwa, na którym zostały wytworzone, w instalacjach spełniających wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, lub w miejscach najbliższych położonych miejsca ich wytworzenia. Powyższe pozwala na stwierdzenie, że zasada bliskości jest spełniona, gdy odpady są unieszkodliwiane lub poddawane odzyskowi na terenie województwa, na obszarze którego zostały wytworzone. Zdaniem Prezesa UOKiK w niniejszej sprawie, w kwestii stosowania zasady bliskości w odniesieniu do składowisk odpadów ujętych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami, należy wziąć pod uwagę składowiska obsługujące wyznaczone regiony gospodarki odpadami komunalnymi, do których przypisane są poszczególne gminy. W związku z tym, odpady wytworzone w danym regionie powinny być przekazane na składowisko wyznaczone dla danego regionu w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.

Obowiązujące przepisy prawa nie przewidują dalszych ograniczeń, jeżeli chodzi o odległość pomiędzy składowiskiem a miejscem wytworzenia odpadów. Nakładanie przez

Gminę Miasta Olsztyn na przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych obowiązku korzystania wyłącznie z pośrednictwa ZGOK Sp. z o.o. jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa. Organy administracji publicznej powinny działać na podstawie prawa, które nie przyznaje gminie kompetencji do ustalania jednego wysypiska jako jedynie właściwego miejsca składowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu tej gminy, a tym bardziej podmiotu pośredniczącego w transporcie do miejsca składowania lub odzysku. Narzucenie przedmiotowego obowiązku tworzy barierę dla rozwoju konkurencji na rynku odbierania odpadów komunalnych, a tym samym narusza ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów. Identyczne stanowisko w podobnej sprawie zajął Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 grudnia 2006 r. stwierdził, że art. 9 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach adresowany jest natomiast do organu administracyjnego (gminy) i zobowiązuje gminę do określenia w zezwoleniu „miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych”. Gmina została zatem zobowiązana w świetle tego przepisu do ustalenia istotnego elementu zezwolenia, ale tak jak przepis stanowi jedynie „miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów”. Ustalenie zaś tego miejsca - w ocenie Sądu - nie oznacza uprawnienia do wyznaczenia konkretnego składowiska dla każdego przedsiębiorcy ubiegającego się o świadczenie tych usług.”⁷

Wymaganie od przedsiębiorców świadczących usługi odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, by korzystali z usług ZGOK Sp. z o.o. w sposób nieuzasadniony utrudnia i ogranicza podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, faworyzując w tym zakresie ZGOK Sp. z o.o., którego Gmina Miasta Olsztyn jest jedynym udziałowcem. Jeżeli przedsiębiorca może uzyskać zapewnienie przyjęcia odpadów przez innego przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, działającego na terenie województwa i posiadającego w tym zakresie stosowne zezwolenia, to gmina nie powinna przypisywać sobie prawa do odmowy wskazania tego wysypiska w wydawanym zezwoleniu. Jak słusznie uznał Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów organ administracyjny przy rozpoznawaniu wniosku o udzielenie zezwolenia powinien brać pod uwagę słuszny interes strony i interes publiczny znajdujący oparcie w przepisach prawa.[...]W niniejszej sprawie rozpoznanie wniosku Alba Sp. z o.o. o udzielenie zezwolenia na usuwanie odpadów nastąpiło z naruszeniem słusznego interesu przedsiębiorcy Alba z o.o., albowiem organ administracyjny w sposób niezasadny narzucił Alba Spółka z o.o. obowiązek zwożenia odpadów wyłącznie na składowisko w miejscowości w Zakurzewie.⁸

Dla istnienia praktyki ograniczającej konkurencję, w tym praktyki z art. 9 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie jest konieczne wystąpienie negatywnego skutku w postaci eksploatacji pozycji rynkowej w warunkach ograniczonej konkurencji. Wystarczy, że zaistniało zagrożenie wystąpienia takiego skutku. Praktyką ograniczającą konkurencję jest już bowiem sama próba osiągnięcia przez przedsiębiorcę zajmującego pozycję dominującą na rynku określonego skutku⁹.

Tym niemniej należy zauważyć, że poprzez utrudnianie przedsiębiorcom zajmującym

⁷ Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 grudnia 2006 r. sygn. akt XVII AmA 108/05

⁸ Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 03 sierpnia 2006 r. sygn. akt XVII AmA 33/05

⁹ por. E. Modzelewska – Wąchal Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Wyd. Twigger, Warszawa 2002, s. 97

się odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości bezpośredniego dostępu do innych miejsc składowania odpadów Gmina Miasta Olsztyn ograniczyła w konsekwencji konkurencję cenową na rynku świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z jej terenu. Poszukiwanie tańszych warunków świadczenia usług jest właśnie wynikiem działania konkurencji cenowej, co w efekcie prowadzi do efektywności ekonomicznej, a tym samym stwarza możliwość oferowania końcowym odbiorcom usług po niższych cenach. Takie zachowanie przedsiębiorców jest jak najbardziej oczekiwane i świadczy o działaniu rzeczywistej konkurencji, a jednocześnie jest sposobem budowania przez przedsiębiorców legalnymi środkami przewagi konkurencyjnej nad rywalami. Podkreślenia wymaga, że w rezultacie wprowadzenia obowiązku pośrednictwa ZGOK Sp. z o.o. ceny usług odbioru odpadów komunalnych na terenie Olsztyna rażąco wzrosły, w niektórych przypadkach sięgając 100%. Jednocześnie przedsiębiorcy wskazali, że uwolnienie rynku przełożyłoby się na obniżenie płaconych przez właścicieli posesji kwot.

Równocześnie działania Gminy Miasta Olsztyn nie pozostają bez wpływu na sytuację uczestników rynku odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Wskazywanie miejsca unieszkodliwiania odpadów może skutkować utrudnieniem w podejmowaniu działań konkurencyjnych przez składowiska, którym pomimo, iż spełniają wszelkie wymogi prawne i działają w pełni legalnie, ogranicza się możliwość świadczenia usług poprzez ograniczanie liczby kontrahentów.

W związku z powyższym Prezes UOKiK uprawdopodobnił, iż narzucanie przez Gminę Miasta Olsztyn przedsiębiorcom funkcjonującym na rynku świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obowiązku ich przekazywania do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie, jako jedynie uprawnionego do ich dalszego transportu do miejsca ostatecznego odzysku i unieszkodliwiania świadczy o nadużywaniu pozycji dominującej na rynku właściwym w rozumieniu art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Jednocześnie Gmina Miasta Olsztyn wniosła o zobowiązanie jej w drodze decyzji do zmiany § 17 ust 1 Uchwały Nr LVIII/773/06 Rady Miasta Olsztyn z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn, w terminie 6 miesięcy, od dnia wydania decyzji o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, w następujący sposób: Odpady komunalne, wielkogabarytowe, budowlane odbierane od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione podlegają unieszkodliwianiu na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami opracowanym dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego lub będą przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi sp. z o.o. przy ul. Lubelskiej 43 D.

Należy uznać, że przyjęte przez Gminę Miasta Olsztyn rozwiązania są równoznaczne z podjęciem działań zmierzających do zapobieżenia uprawdopodobnionym w toku niniejszego postępowania naruszeniom art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wprowadzenie w ich życie będzie stymulowało konkurencję na rynku świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych umożliwiając funkcjonującym na nim przedsiębiorcom poszukiwanie lepszej oferty odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ponadto składowiska, które spełniają wszelkie wymogi prawne i zostały przewidziane w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami opracowanym dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego do odbioru odpadów z terenu Gminy Miasta Olsztyn, będą miały możliwość świadczenia usług większej liczbie kontrahentów. Jednocześnie, w przypadku gdyby przedsiębiorstwo zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości nie dysponowało odpowiednimi środkami technicznymi pozwalającymi na

bezpieczny transport odpadów na ww. składowisko, może skorzystać z usługi pośrednictwa ZGOK Sp. z o.o., zajmującej się prasowaniem oraz sortowaniem odpadów.

Z uwagi na powyższe, istnieje możliwość skorzystania z instrumentu prawnego przewidzianego art. 12 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jako że przedsiębiorca przejawiał inicjatywę mającą na celu eliminację działań powodujących naruszenie prawa, celowa i uzasadniona jest akceptacja propozycji Gminy Miasta Olsztyn, z której wynika zobowiązanie do zmiany § 17 ust 1 uchwały Nr LVIII/773/06 Rady Miasta Olsztyn z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn, najpóźniej do dnia 30 listopada 2009 r. w następujący sposób „Odpady komunalne, wielkogabarytowe, budowlane odbierane od właścicieli nieruchomości przez podmioty uprawnione podlegają unieszkodliwianiu na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami opracowanym dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego lub będą przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi sp. z o.o. przy ul. Lubelskiej 43 D.”

VI. Sprawozdanie o realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 12 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji, o której mowa w ust. 1 Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorstwo obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu wykonania zobowiązań. Zgodnie z tym przepisem, Gmina Miasta Olsztyn została w niniejszej sprawie zobowiązana do złożenia do dnia 10 grudnia 2009 r. sprawozdania o realizacji przyjętego zobowiązania.

Prezes UOKiK nie nałożył na Uczestnika kary pieniężnej. Art. 12 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi bowiem, iż w przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 nie stosuje się art. 10 i 11 oraz art. 106 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 7.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

*Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Dorota Karczewska*

Otrzymują:

Radca prawny Jakub Zięty

pełnomocnik

Gmina Miasta Olsztyn

Pl. Jana Pawła II 1
10-101 Olsztyn